

Juhani Lavanko

Saarna Tuomasmessu 16.4.2016, Kastellin kirkko

Kaikki kaipaavat kotiin. Koti taivaassa ja koti maan päällä – voiko ihminen enemmästä unelmoida? Sana koti sen kaikissa arkisissakin merkityksissä on jokaiselle ihmiselle tärkeä.

Joku on kotona maailman turuilla. Toinen on kotona punaisessa mummun mökissä. Tunne kotona olemisesta on merkityksellinen perustarve yhtä lailla maailmankansalaiselle kuin Pihtiputaan mummulle. Fyysinen koti, seinät ja katto ovat tarpeen ainakin täällä pohjoisen pakkasissa. Kodilla on myös henkinen ja hengellinen merkitys. Henkinen koti voi olla jossakin aivan muualla kuin kodin seinät ja katto. Kaikki kaipaavat kotiin.

Hengellisessä merkityksessä kaipuu on kristillisen uskomme sydänääni. Ne jotka kaipaavat taivaskotiin, tuntevat syvällä sydämessä, että omat voimat eivät riitä. Ikävöivä turvautuu Jumalaan, koska muuta turvapaikkaa nälkäisellä ja janoisella ei ole.

”Autuaita ovat ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano” (Mt 5:6).

Jeesus lupaa vuorisaarnassaan, että nälkäiset ja janoiset ravitaan.

Ravituiksi tulevat ne, jotka kaipaavat ja ikävöivät.

Ylösnoukseen Kristuksen lupaus on varma turva jokaiselle kotiin kaipaavalle. Turva on varma, koska sen perusta ei ole katoavaisuudessa. Perusta on siinä, mikä kestää ajan myrskyt. Turva on Kristus-kallio. Turva on hänessä joka sanoo: ”Minä olen tie, totuus ja elämä”, ”Minä menen valmistamaan teille sijaa, jotta te saisitte olla siellä missä minä olen”.

Jeesus on *tie, totuus ja elämä* jokaiselle ihmiselle.

Evankeliumi ei siis ole ilosanoma vain perheenjäsenille, vaan myös jokaiselle, joka ei vielä ole löytänyt tietä kotiin.

Kodittomalle lupaus pääsystä perheen jäseneksi on suunnaton ilo.

Toisinaan saatamme olla niin nurkkakuntaisia, omahyväisiä ja itsekkäitä, että luulemme Jeesuksen tulleen maailmaan vain jotakin pientä sisäpiiriä varten.

Rippikoulunuorten keskuudessa yksi suosituista hengellisistä lauluista on Tilkkutäkki. Se on kuva monivärisestä seurakunnasta, jota Kristus pitää koossa.

”On sängyn päälle levitetty tilkkutäkki suuri nuo monenlaiset kauniit värit yhteen sopii juuri. Hei, Halleluja. Una Sancta. Yksi, Pyhä, Yhteinen.”

Joskus kuvitellaan, että Kristuksen kirkko on samanlaisten ihmisten yhteenliittymä. Mutta eihän asia näin ole. Kirkon ykseys on erilaisuuden ykseyttä.

Taivaassa on tilaa kaikille jotka kaipaavat yhteyttä Jumalaan ja turvaavat Kristukseen. Jumalan tahto on, että tilaa erilaisuudelle on myös täällä maan päällä.

Yhteisessä uskontunnustuksessa lausumme tämänkin saarnan jälkeen: ”Uskomme pyhän yhteisen seurakunnan, pyhään yhteyden”.

Kristuksen kirkko on totta siellä, missä Kristus tunnustetaan seurakunnan uskon perustaksi.

Ensimmäiset Jeesuksen seuraajat sisäistivät, että kristillinen usko ylittää kaikki kulttuuriset rajat. He olivat omin silmin nähneet kuinka Jeesus armahtaa hylkiöitä ja uskonnollisesti halveksittuja. Esimerkin innoittamina he hyväksyivät pakanat – voisimme myös sanoa meidät - kristilliseen seurakuntaan. Meitä ei vaadittu noudattamaan vanhatestamentillisiä ruokasäädöksiä eikä myöskään juutalaisuuteen kuuluvaa ympärileikkausta.

Kristillinen kirkko on olemukseltaan universaali, maailmanlaaja.

Kansojen ja kansakuntien välillä on kulttuurisia eroja. Ne ovat suuri rikkaus ja Jumalan lahja. Kristillisen uskon keskiöön kuuluvan vieraanvaraisuuden hengessä saamme tänään nauttia eksoottisia pöydän antimia yhdessä maahanmuuttajien kanssa.

Juoksin pari viikkoa sitten maratonin Pariisissa. Edustettuna oli lähes 150 kansallisuutta kaikista maanosista. Elämyksellinen kokemus ihmiskunnan yhteen kuulumisesta oli huikea aikana, jolloin kristillisestä arvopohjastakin nouseva Ranskan tasavallan tunnuslause vapaus, veljeys ja tasa-arvo on uhattuna.

Kulttuurisia eroja ei ole vain kansojen välillä, vaan myös kansakuntien sisällä. Tämäkin on suuri rikkaus ja Jumalan lahja.

Ylistämme Kristusta eri tavoin, kuvaannollisessa merkityksessä eri kielillä, myös meidän kantasuomalaisten keskuudessa. Esimerkiksi nuorten tapa ylistää Jumalaa saattaa poiketa suuresti siitä, mihin me oman ikäpolveni kalkkikset olemme tottuneet.

Jumala ei ole vain lasten tai vain vanhusten Jumala. Hän ei ole vain jonkin yksittäisen heimon tai kansakunnan jumala. Hän ei ole vain mielestään ehdottoman oikeaoppisten Jumala. Hän on erotuksetta kaikkien Isä. Hän on myös niiden Isä, jotka eivät häntä isäkseen tunnusta.

Jumala ei lähettänyt Jeesusta maailmaan sen vuoksi että kirkko pelastuisi, vaan sen vuoksi, että maailma pelastuisi. Kirkko on Jumalan instrumentti, työväline. Kristus on antanut henkensä koko ihmiskunnan tähden. Apostoli Paavali julistaa: ”Kristuksen kirkossa ei ole orjaa eikä vapaata, ei kreikkalaista eikä juutalaista, ei miestä eikä naista, vaan kaikki ovat yhtä Kristuksessa”.

Tämä yhteisöllisyyden, jakamisen ja osallisuuden sanoma toteutuu siellä missä yksilöitä unohtamatta ponnistellaan kokonaisten ihmisyyhteisöjen hyvän elämän eteen.

Tämä maailma ei taivaaksi muutu. Mutta juuri tämä maailma on Jumalan toimialuetta. Juuri täällä hän toimii ja kutsuu työtoveriksi. Kristinuskon aidolla tavalla hapattamassa yhteisöllisyydessä huomioimme yhteisen elämän eri tasot ja ulottuvuudet. Rukouksen Hengessä pyydämme Jumalalta aina uudestaan voimia kohdata oman elämämme lähipiiri, perhe ja suku. Sitten seuraavat kotipaikkakunta, maakunta ja isänmaa. Sitten on vuorossa kotoinen Eurooppa ja lopulta koko ihmiskunta.

Etsimme hyvää elämää omaan lähipiiriimme ja olemme Jumalan avulla valmiita toimimaan kaikkien ihmisten yhteisen hyvän saavuttamiseksi. Näin saamme jokainen omalla pienellä paikalla olla toimijoita Jumalan taloudenhoidossa.

Muutama päivä sitten maamme seitsemän uskonnollista johtajaa, mukana mm. evankelis-luterilaisen kirkkomme arkkipiispa Kari Mäkinen, Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa Leo sekä katolisen kirkon piispa Teemu Sippo julkaisivat Helsingin Sanomissa kannanoton, jossa he ilmaisivat syvän huolensa ilmapiirin kovenemisesta Suomessa ja ihmisten yhdenmukaisen kohtelun periaatteiden murenemisesta eurooppalaisissa yhteiskunnissa. He vaativat vetoomuksessaan, että maahanmuuttajien perheiden yhdistämistä ei saa kohtuuttomasti vaikeuttaa. He kirjoittavat: ”Jokaisella lapsella ja vanhemmalla on oikeus turvaan ja huolenpitoon, oikeus perheeseen ja toistensa kanssa elämiseen riippumatta sosiaalisesta, kulttuurisesta tai uskonnollisesta taustasta. Perheenyhdistäminen ei ole vain oman maan kansalaisten oikeus. Päätösten ja toimien tulee perustua perhettä huomioivaan ajatteluun.” He myös kirjoittavat: ”Uskontojohtajina haluamme korostaa, että ihmiskunnan sydämeen on eri kulttuurisin ja uskonnollisin perintein kirjoitettu kultainen sääntö, joka velvoittaa kohtelevaan toista ihmistä siten kuin itse toivoisi tulevansa kohdelluksi. Se myös ohjaa kohtelevaan toisen perhettä tai yhteisöä samoin kuin toivoisimme omaa perhettämme tai omia kansalaisiamme kohdeltavan.”

Kirkon tehtävä on toimia yhteiskunnan omanatuntona aivan erityisesti silloin, kun jokaisen ihmisen mittaamaton ihmisarvo uhkaa unohtua. ”Ketuilla on luolat. Taivaan linnuilla on pesät. Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi”. Nämä Jeesuksen sanat muistuttavat hänen kodittomuudestaan täällä maan päällä. Me kohtaamme Kristuksen jokaisessa henkisesti, hengellisesti ja fyysisesti kodittomassa ihmisessä.

Jeesus ei ole puolueeton. Hän ei ole väritön, hajuton ja mauton. Hän on lihaa ja verta. Hän on valinnut puolen. Hän on ihmisen puolella. Nämä palestiinalaisten papin, Mitri Rahebin sanat ovat iskostuneet sydämeeni. Sain tavata hänet vuosia sitten Betlehemin evankelis-luterilaisessa kirkossa. Viime vuonna hän sai Olof Palme –palkinnon rohkeasta rauhantyöstään.

Pääsiäisen ylösnoussut Herra jakaa osattomuuden. Muukalaisuus ja vieraus on hänelle tuttua. Ja kuitenkin juuri hänessä ja hänen kauttaan saamme elää osallisena kaikista Jumalan lahjoista, ennen muuta syntien anteeksi saamisesta ja iankaikkisesta elämästä.

Iloitkaamme ja riemuitkaamme. Apostoli Paavalin sanoin: ”Tehän tunnette Herramme Jeesuksen Kristuksen armon. Hän oli rikas, mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään” (2 Kor 8:9).

”Jumalan tahto on, että meillä kaikilla olisi koti taivaassa ja koti maan päällä. Tänäinkin Kristus jakaa ilomme siellä, missä toteutuu hänen lupauksensa: ”Tänään on pelastus tullut tälle kodille!”